

Povestiri din viața mea

Nicolae Pașcovici

Studentii italieni din Padua, în trecere, vizitează Sinaia (1921)

Autoritățile din Sinaia anunță că studenții din Padua vizitează România, deci și Sinaia. Grabă mare! Ne sosesc oaspeții italieni, cum să-i primim mai frumos? Cu pavoazarea: “Bine ați venit - în italienește și românește - la gară, spre castele, la parc, la Cazinou! Cu steagurile culori italiene și românești! La gară, o cuvântare frumoasă, rostită de profesorul Stinghe și de către șeful promoției. Corul va cânta “Bine ați venit, dragi prieteni, vă primim cu îmbrățișări ... (compunere ad hoc).” Latina gintă e regină într-ale lumii ginte mari ... Trei culori cunosc pe lume, Gaudeamus igitur ... Prânzul se va servi în aula Cazinoului. Studenții noștri vor executa conducerea oaspeților la Cazinou și la Castele.

Trenul intră în gara Sinaia. Pe peron, primarul primește oaspeții cu tradiționala pâine și sare, cu cuvintele: Bine ați venit, oaspeți frați italieni, care ne vizitați castelele ... Ca amintire, predă poza celor două castele profesorului conducător. Corul cântă “bine ați venit ... dragi prieteni italieni.”

După acest moment de tradiție, profesorul nostru rostește cuvântul său de bun venit oaspeților italieni pe terenul Sinaiei și că această vizită prietenească a studenților celor două țări surori – are o mare

importanță pentru ambele țări. Încheie cuvântarea cu: “trăiască și-nflorească prietenia dintre țările surori, Italia și România”. Corul nostru cântă: “Latina gintă e regină ...” Profesorul italian răspunde cuvântării profesorului nostru și încheie cu cuvintele: “Vivat, crescat, floreat amicitia Romania e soror Italia!”

Șeful promoției noastre C.C. Georgescu ridică și mai mult sentimentul de prietenie care să domine între studenții ambelor țări prin cuvinte alese din ambele limbi – română, latină și italiană și încheie cu cântecul latin: “Gaudeamus, iuvenes dum sumus!”

La aceasta, un student italian răspunde cu încheierea cuvântărilor: studenții de pe întregul glob sunt copiii eternei prietenii și ai umanității, bazată pe “Alma mater” - știința tuturor naționalităților. Studentul italian este frate cu studentul român, fiindcă suntem de origine latină; studiem ca să fim utili gintei latine, cât și altor ginte și popoare! După aceste cuvântări și cântări, oaspeții au fost conduși de studenții noștri la vizitarea castelelor, în sala Cazinoului, la prânz și la plecare.

Teza la topografie - Piscul Câinelui - ridicare în plan la scara 1: 5000

Din timpul programat pentru lucrările

practice de 60 zile (15.VII-15.IX.1921), la lucrările de silvicultură și amenajarea pădurilor s-au economisit opt zile. Studenții au terminat lucrările, le-au trecut în caietele de practică, pe titluri și substituirii, cu desfășurare justă, cu tehnicitate amplă, cu semnătura șefului de lucrări: bun spre examinare, ss/ing. V. Stinghe.

Pentru teza de la topografie ne-au mai rămas $15 + 8 = 23$ zile. Lucrarea cere mai multe zile de studiu practic pe teren: sus, pe munte, avem greutăți neprevăzute (ceață, teren accidentat, vreme nefavorabilă etc.). Instrumentul topografic este tahigraful Starke, care are aspectul unui teodolit. Diviziunea cercurilor gradate se citește microscopic, este centezimală. În comparație cu busola topografică, tahigraful Starke e superior busolei topografice. În mod obișnuit, se folosește la ridicări în plan prin metoda drumuirii.

Fiecare student este obligat să ridice în plan un poligon de zece laturi. Poligonul, la scara 1:5000 se va trece în caietul de lucrări practice, cu tabelul laturilor reduse la orizont și cu orientarea acestora ca materie de examen.

Domeniul Piscul Căinelui - pășune montană, circa 1500 ha

Acest domeniu al Statului este situat la o altitudine de peste 1800 m, cu o suprafață de circa 1500 ha. E un gol de munte, care servește ca pășune alpină pentru ovine și bovine și constă din platouri montane, cu înclinare către viroagele care le foarfecă în partea lor de jos. Cât vezi cu ochii, numai iarbă cu trifoi montan, cu colibe pentru păstori și țarcuri pentru vite.

Pe malurile pâraielor și al viroagelor se urcă tufișurile de arin verde, stropite ici și colo cu câte o larice sau cu molizi tabulari.

Mai jos, sub acest domeniu, spre vest, se întind pădurile ocolului silvic Sinaia.

Coliba pentru studenții în practică, august-septembrie 1921

În pădure, sub poalele pășunii alpine, la adăpostul câtorva fagi pletoși, pe malul unui izvor, se ridică un tăpșan cu coliba studenților. Aici a petrecut fiecare student 12-15 zile de adevărată viață studentească, viață de adolescent intelectual, la ridicarea în plan a acestui domeniu - Piscul Căinelui. Profesorul nostru, șef de ocol, a dat dispoziție să se construiască o colibă de vară pentru studenții sosiți la lucrările practice.

Descrierea sumară a colibe. Două crăcăni, zise furcile colibe, sunt înfipte la o distanță de 10 m. Ele sunt legate sus de o prăjină, zisă coama colibe. Jos, două bârne aflate la distanța de 6 m, formează cosorobe, zise tălpile colibe, pentru că pe ele se sprijină căprioarele. Tot pe căpriori se fixează cu cuie și leăturile, pe care se leagă cetina de brad în mănunchiuri. Acestea se acoperă unul pe altul de jos în sus, ca șindrila de casă. Când plouă, apa se scurge de pe tablele colibe în cele două șanțuri săpate în lungul tălpilor. Fumul are gaură de ieșire sus, la coamă. Ușa se închide noaptea, ca să nu tragă curenții de aer.

Focul arde toată noaptea. Studenții stau pe lavițele din bârne necojite, în lungul vetrei de foc, stau la poveste, cântă cu acompaniament de chitară, de mandolină etc.

În colibă, pe jos: rogojine de papură uscată, pe ramuri de brad, peste care studenții aștern păături cazon. În colibă este cald, studenții dorm cu hainele sub cap și cu picioarele la foc. Când se trezește câte unul, mai pune câteva lemne pe foc.

La colibă: diviziunea muncii pe echipe de studenți

Pentru munca de teren, la ridicarea în plan, studenții s-au împărțit în patru echipe de câte 15 studenți care lucrează pe munte patru zile, cu schimbul. În curs de 20 zile, fiecare student a lucrat patru zile sus pe munte, la planul domeniului Piscul Câinelui. Jos, în Sinaia, rămân 45 elevi la prelucrarea datelor luate pe teren. Pe teren se lucrează intens, câte opt ore la zi. În timp de 160 ore se presupune că se vor culege toate datele necesare pentru această lucrare de ridicare în plan. Pe teren, cu instrumentul lucrează șase studenți dimineața și șase după masă (doi la instrument și patru la stadii, cu schimbul).

Fiecare student este obligat să precizeze porțiunea lui de plan, lucrată cu datele culese de pe teren. Diviziunea muncii și viza caietelor de practică revin în sarcina șefului de promoție, C.C. Georgescu. El pune viza "bun pentru control". Ultima viză de control "bun pentru examinare", anul III lucrări practice 1921, o dă profesorul V. Stinghe.

Menajul studenților la colibă

La colibă rămân permanent opt sau nouă studenți, care se îngrijesc, cu ajutorul unui pădurar, de menajul echipei de pe teren. Ei împart munca lor în echipe: de cărat lemne, de îngrijit focul din colibă, de hrana echipei (dejun, prânz, cina de la Sinaia), de spălatul vaselor de bucătărie și a veselei, de laptele de la stână etc. Diviziunea muncii o face șeful de promoție, care îl substituie pe profesorul V. Stinghe.

Întrebări la topografie din caietul de lucrări practice

Dintre întrebările puse, amintim: avantajele instrumentului - tahigraf Starke, tabele de reducere la orizont, scări la ridicarea în plan, închiderea poligonului prin metoda drumuirii, ecuația unei drepte și folosirea ei în topografie, raportarea aliniamentelor prin coordonate.

Pârșul de pădure, zis popândăul somnoros (*Myoxus glis*)

E o noapte adâncă. Studenții în general dorm în liniște; unii mai sforăie, alții vorbesc frânturi de cuvinte neînțelese, iar majoritatea au respirația adâncă, sănătoasă. Focul nu mai arde viguros, ca seara ... Probabil că și el vrea să doarmă! Pe furca colibei, mai multe cuie mari de lemn, pentru atârnat vesela: cratițe, culișere, căldarea de mămăligă, pungile cu farfurii, etc. Prin ușa colibei, întredeschisă, văd că intră trei animale cu aspect de veveriță. Se uită sfios, ascultă și apoi, repede la culișere și la căldare: încep să roadă mămăliga uscată de pe lemn. Rod cu grabă și cu spor, până ce lemnul rămâne alb, ca din strung. Se mai reped apoi la căldare, unde rod scrumul, până ce se satură și ... pe ușă, repede, afară! Pârșii formează familia lor, care face trecerea de la veverițe la șoarecii adevărați. Au următoarea formulă dentară:

$$\frac{40204}{40202} = 20$$

Urechile sunt aproape lipsite de păr, coada e mai scurtă decât corpul. Pe lungimea cozii, părul în smocuri formează două rânduri simetrice. Pe spate, părul e gri-șori-

ciu, lateral e mai deschis. Partea abdominală e alburie, iar coada e brună. Lungimea totală a corpului e de 30 cm. Pârșii sunt răspândiți în întreaga Europă sudică. În Iugoslavia e foarte frecvent și e prins în capcane. Carnea lui e comestibilă. Din blana lui se confecționează căciuli și mesade la mantale.

Pârșii cauzează daune în culturile pomicele. În pădure devoră ghinde și jir. În molidișurile tinere (părișuri și prăjinișuri), roade coaja arborilor în formă de spirală, din treimea de sus. Uneori daunele sunt mari și se iau măsuri de exterminare. Se cunoaște atacul de pe urma dinților, care sapă în lemn. Se vorbește despre aceste rozătoare că vara își construiesc un cuib la adâncimea de un metru în pământ, cu 3-4 camere, unde își plasează hrana și apa necesară pentru șapte luni, cât doarme. Nu este prolific, ca alte rozătoare.

Numele de Piscul Câinelui

Piscul muntelui e un vârf ascuțit, stâncos - piatră goală, fără vegetație, doar ici și colo stropit cu flori de colț - albumițe, albumeală (*Gnaphalium leontopodium* - *Leontopodium alpinum*).

Pisc poate fi și vârful unei culmi, al unei coame de munte, văzut din zărilor albastre. În cazul nostru muntele, văzut din depărtare, poate să aibă înfățișarea unui câine - coama acestuia, care se înalță într-un pisc stâncos, fără vegetație, zis Piscul Câinelui.

(...) **Lucrările practice la ocolul silvic Sinaia pentru promoția 1918-1921 la încheierea anului III iau un sfârșit bun**

Studentii acestei promoții sunt la sfârșitul ridicării în plan a domeniului Piscul

Câinelui. Alții, mai vrednici, și-au trecut în caietele de practică aliniamentele lucrate personal și calculate. Acum așteaptă raportarea datelor luate de colegii lor pe teren și închiderea poligonului. Ei vor copia apoi planul Piscul Câinelui la scara 1:5000 și vor marca porțiunea de care răspunde fiecare personal.

Toată lucrarea s-a executat în bune condițiuni; fiecare student a trecut la citirea pe instrument, cât și la așezarea lui în stație. Fiecare e mulțumit că a lucrat la această ridicare în plan cu tachigraful Starke și că cunoaște bine manipularea acestui instrument. Poligonul domeniului Piscul Câinelui s-a închis în bune condițiuni. Profesorul-conducător de lucrări e mulțumit, iar studenții, odată cu terminarea acestei lucrări, încheie stagiul de lucrări practice, anul III, Sinaia, 1921.

Acum, fiecare student trece datele de pe teren în caietul de practică, îl depune spre vizare colegului-șef de promoție. După viza acestuia, „bun pentru control”, caietul este depus la cancelaria profesorului-conducător de lucrări.

Profesorul V. Stinghe examinează desfășurarea tezelor date studenților anului III ca lucrări practice de încheiere a studiilor din caietele de practică supuse spre viză. Află că studenții au disecat bine subiectele tezelor, le-au desfășurat satisfăcător și pune viza sa: „Controlat și aflat bun pentru examinare, ss/V. Stinghe”.

Șeful promoției ridică și împarte caietele de lucrări practice vizate de profesorul conducător colegilor săi. Aceștia le deschid, constată viza dată de conducător și se simte fiecare ușurat și recunoscător.

La propunerea șefului de promoție, studenții îi fac o serenadă profesorului conducător, ca prinos de recunoștință și de mulțumire pentru munca depusă la îngrijirea sa de studenții acestei promoții, ai

anului 1921. Profesorul invită cântăreții la un pahar cu bere.

Gândurile mele ... nostalgice

Am ajuns și ziua mult așteptată de întreaga promoție, ziua când spunem “adio Sinaie” a lucrărilor practice din vara anului 1921. Aici, fiecare dintre noi am petrecut cele mai frumoase zile din viața de adolescent intelectual, ca student la Cultura pădurilor.

Mă gândesc și acuma: “Ce era să-mi doresc mai mult decât să fiu student tânăr, cu succese la studii, idealist, sănătos, să lucrez zile și săptămâni vara pe munte, în plin soare ... Seara să o petrec în cântecele tinereții mele, în aerul sănătos, cu miros de brad, și cu picioarele la focul deschis ... din colibă!” Și acum îmi zic: “Sinaia, cu amintirile tale plăcute din viața mea de student, tu îmi ești totdeauna dragă ...” Aici am gustat eu tot ce aveai mai frumos pentru mine ca student: peisajele de la Castelele Peleş și Pelișor, soarele, aerul și apa de pe Piscul Câinelui și plăcutele seri cu cântece studențești de la colibă. Sinaia, tu ai fost pentru mine o fărâmbă din raiul vieții mele de student pe care eu nu o pot uita! Adio Sinaie, alături de nostalgia vieții mele de student, că astăzi nu te mai pot revedea cu ochii de studios ca în tinerețele mele!

(...) Predarea inventarului de la hotel

În ziua următoare s-a pregătit tot inventarul de care ne-m servit: patul, cu toate accesoriile pentru dormit, dulapul de haine, scaunul, masa. În momentul când totul era curat - scuturat, șters de praf, spălat, călcat, a început predarea.

La predare, magazionerul hotelului s-a

mirat cât de curat au știut să țină studenții acest inventar, fără lipsuri și fără deteriorări! Chiar și curtea hotelului s-a predat curată și proaspăt măturată! Șeful promoției, în numele studenților, a luat rămas bun de la magazionerul hotelului și de la bucătăreasă. După obiceiul tradițional – li s-a înmănat și câte un „ciubuc gras” pentru timpul servit, ca din partea studenților, pentru bună voință și ca amintire plăcută, de bună servire.

Încheierea anului III de studii în 1921. Examinarea caietelor de practică și susținerea tezelor

Studenții predau în termen caietele spre examinare. Comisiunea de profesori le examinează - lucrările practice sunt notate cu foarte bine, bine și satisfăcător. Apoi se trece la susținerea tezelor lucrate pe teren. Examine severe de susținere a subiectelor din teze și de lămurire a termenilor tehnici în cultura, exploatarea și amenajarea pădurilor.

Examenele s-au desfășurat în perioada 20.IX–30.IX.1921, după care s-a afișat lista cu media examenelor din lucrările practice care împreună cu media notelor pe trimestre formează media de închidere a anului III al școlii, care dă dreptul candidaților să se supună apoi examenelor de diplomă. Studenții susțin tezele de practică și sunt notați cu notele arătate mai sus.

Întreaga promoție 1918-1921 a trecut cu succes examenul de încheiere a anului III de studii și se supune examenelor de diplomă.

Subiectele proiectelor de diplomă:

- la cultura pădurilor - împădurirea unui teren deschis din zona stejarului pedunculat.
- la amenajarea pădurilor - părțile com-

ponente ale unui amenajament din zona pădurilor de rășinoase în amestec cu foioase. Un exemplar din fiecare componentă a amenajamentului, cu caracterizarea de tehnicitate.

- la construcțiile forestiere - podul de lemn peste un pârâu, figuri și denumirea fiecărei piese cu folosirea acestora; construcția unui drum forestier, cu figuri, cu denumire tehnică și folosirea acestora și construcția unei case forestiere, cu denumirea tehnică a fiecărei încăperi și a pieselor componente.

Plus împărțirea timpului de rezolvare a proiectelor și de susținere a acestora, scrierea și înmânarea diplomelor. Perioade:

- între 1.X-10.X.1921 – discuțiile pe marginea proiectelor de diplomă și culegerea datelor pentru documentare.

- între 11.X-30.XI.1921 – prelucrarea proiectelor și predarea acestora la cancelarie – pentru examinare – ca formă, stil și tehnicitate în Caietele de lucrări practice.

- între 1.XII-6.XII.1921 – examinarea lucrărilor ca formă, stil și tehnicitate din caietele de lucrări practice.

- între 7.XII-20.XII.1921 – examinarea studenților la susținerea proiectelor de diplomă și clasificarea acestora.

- între 21.XII-28.XII.1921 – întocmirea și scrierea diplomelor și a certificatelor de absolvire a Școlii Superioare de Silvicultură din București.

Pe data de 29. XII. 1921: ridicarea diplomelor și certificatelor de absolvire de la cancelaria instituției, iar pe data de 30. XII. 1921 – înaintarea cererilor de încadrare în serviciu.

Repartizarea în serviciu a tinerilor absolvenți

Întreaga promoție 1918-1921 a susținut

cu succes proiectele de diplomă. Studenții s-au clasificat fiecare după merit, au ridicat certificatele și diplomele de absolvire. În mod disciplinat și cu respectul cuvenit și-au luat fiecare rămas bun de la venerabilii lor profesori, cât și de la personalul de cancelarie.

Cererile de încadrare în serviciu s-au depus la Ministerul Agriculturii și Domeniilor, la Casa Pădurilor. Aceasta a repartizat tinerii absolvenți la ocoalele silvice din întreaga țară, cu titlul de „inginer silvic stagiar”.

Pentru lucrările din Minister, Casa Pădurilor a menținut câțiva ingineri tineri, printre care mă aflam și eu.

În serviciul ministerului, ca inginer stagiar la Casa Pădurilor Statului (C.A.P.S.) de la 1.I.1922 - 2.II.1923)

În biroul consilierului silvic Crateru. Consilierul silvic Crateru era aproape tot timpul ocupat cu Controlul Regiunilor silvice și controlul ocoalelor silvice. La birou îl substituiau două funcționare cu vechime în serviciu și o dactilografă tânără.

Serviciul în Minister se executa între orele 8-13, cu semnarea condicii. Duminicile și sărbătorile oficiale și cele creștinești se țineau cu multă demnitate. După masă se făcea serviciu de voie.

Obiectul serviciului: dosare de la ocoalele silvice expediate de către regiunile silvice – cu exploatare pe volum și suprafață a posibilității pădurilor – proiectate pe anii viitori – spre aprobare. Biroul Crateru avea misiunea să controleze aceste dosare, să justifice posibilitatea de raport cu produsele accidentale și să supui apoi dosarele cu propunere de aprobare Direcției Casei Pădurilor. Referatul trebuia să fie bine întocmit și foarte bine motivat, altfel

dosarul era respins și referatul amendat cu reținere din salariu.

Aici am lucrat 6 luni (1.I-1.VII.1922) și am învățat cum se face un raport, un referat, un ordin, o adresă, o corespondență oficială și o referire strict confidentă.

În biroul consilierului N. Elefterescu. Acesta lucra toate dosarele cu vânzări prin licitație publică – de loturi de pădure în picioare. Biroul lui era ajutat de un student în filozofie și de o dactilografă.

Om sever, lucrez dimineața și după masă. Mai avea și dosarele cu masa lemnoasă exploatată în regie proprie, diversele sortimente, vânzările la populație.

Pentru pădurile din Ardeal lucrează consilierul silvic Comănici, ajutat de un inspector silvic, iar pentru pădurile din Basarabia lucrează inspectorul silvic Robănescu D., ajutat de un subinspector silvic.

În biroul consilierului Elefterescu am lucrat șapte luni, între 1.VII.1922-1.II.1923. Aici am învățat cum să întocmesc actele oficiale pentru o licitație publică, am întocmit referate cu propunere de aprobare, corespondență oficială cu regiunile și cu ocoalele silvice etc.

Administrația Pădurilor Statului în trecut și în prezent

Statul posedă păduri pe imense suprafețe, păduri virgine, care nu aveau un amenajament modern. Pădurile erau denumite după localități și se administrau de către ocoalele silvice. Un ocol silvic de la munte avea în stăpânire sute de mii de ha, de la coline câteva zeci de mii, iar de la câmpie câteva mii de ha de pădure.

Exploatarea se făcea prin regulamente de exploatare, zise și amenajamente provizorii, în care se prevedea stațiunea pădurii,

revoluția = ciclul de producție pentru speciile forestiere principale din stațiune, posibilitatea anuală pe suprafață. Volumul masei lemnoase se scotea după doborâre și fasonarea sortimentelor brute ale lemnului. Suprafețele de pădure doborâte de vânt și zăpadă se scădeau din suprafața posibilității. De exemplu, dacă pădurea ocupă 1000 ha, iar ciclul de producție e de 100 de ani, posibilitatea anuală e 10 ha/an. Dacă vântul a doborât 5 ha, posibilitatea pădurii în acel an va fi numai de 5 ha.

De aici rezultă loturile de pădure scoase în vânzare prin licitație publică, care reprezintă suprafața de posibilitate = creșterea anuală a întregii păduri.

O altă exploatare a masei lemnoase e pe fir de arbori în picioare, din o anumită pădure. Noțiunea de arboret și a claselor de vârstă nu-și aflau explicație și nici aplicare în trecut. Ocoalele silvice din valea unui râu formau o regiune silvică, care în Minister avea ca direcție Casa Pădurilor, cu birouri în întreaga țară.

Biroul Comănici îmi cere mutarea la Ocolul silvic Abrud, regiunea silvică Câmpeni

La ocolul silvic Abrud, șeful ocolului silvic a trecut în pensie la limita de vârstă. Ocolul silvic devine vacant chiar în februarie 1923.

Se cere un inginer tânăr cu experiență la ocuparea postului vacant și m-au aflat pe mine din întreaga promoție. Biroul Comănici face propunere și directorul Casei Pădurilor aprobă să ocup postul neîntârziat. Sunt chemat la directorul C. Opran, mi se pune în vedere situația din Abrud, în caz de refuz mă așteaptă demisia.

Mă gândesc: tocmai acum, în timp de iarnă, mutare în Ardeal, la Abrud, în Munții

Abrudului! Populația - săracă, cântă: "Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă'n poartă". Moșii Ardealului - rudari cu donițe și cu ciubare ... Ce e de făcut ?

În București am prins legături: eram înscris la facultatea de drept, unde frecventasem prelegerile de după masă, mai aveam și câteva lecții de limba germană și matematici la elevii de liceu, din case bune, așa că cu multă chibzuială trebuie să procedez, pentru a le satisface pe toate.

Văd aici că soarta mea, de data aceasta, nu mi-a fost chiar așa de favorabilă. Fac un plan chibzuit: rămân în București până în iulie 1923. Îmi dau demisia și înaintez cerere către Administrația Fondului bisericesc în Cernăuți; decât la Ocolul silvic Abrud, între oameni necunoscuți, mai bine la Fondul Bisericesc, între oameni cunoscuți și prietenoși.

Un om obosit: într-o vacanță de lungă durată

După ce mi-am dat demisia de la Minister, am rămas în București aproape cinci luni. Mă simțeam obligat din punct de vedere moral să rămân până la încheierea anului școlar la licee: aveam lecții de limba germană și matematici la fiul unui inginer constructor, la doi fii ai unui comerciant de fierărie, la fiul unui preot ... Elevii erau buni la învățătură, iar părinții erau foarte mulțumiți de modul cum predam lecțiile.

Gazdei mele i-am comunicat că am fost trimis de Minister ca șef de ocol în Ardeal și eu am refuzat acest post, iar acum rămân în București până la încheierea anului școlar, pentru că am lecții, iar în iulie plec la Cernăuți ca inginer silvic la Fondul Bisericesc.

Zis și făcut. La plecare mi-am luat rămas bun de la șeful meu de birou, con-

silierul silvic N. Elefterescu, care ținea mult la mine. Eram părtași frățești la descărcările furtunoase, în valuri neterminabile din partea lui C. Opran, administratorul Casei Pădurilor.

Părinții copiilor unde dădeam lecții, cât și buna mea gazdă, au regretat mult plecarea mea, care pentru mine era o lovitură a sorții. Pe toți i-am lăsat cu bine, sănătoși și cu frumoase speranțe în viitor.

Din iulie până în octombrie 1923 am petrecut timpul acasă, între ai mei. Din București le-am adus cadouri și carul cu povești: cum m-au forțat în februarie să plec în serviciu la Ocolul silvic Abrud, în Ardeal, unde am refuzat plecarea, cum mi-am luat rămas bun de la șeful meu, unde am lucrat un an etc.

Acum vreau să stau acasă, în vacanță, ca un om obosit și aștept numirea mea în serviciu la Fondul Bisericesc din Cernăuți, ca inginer silvic. Acasă le-am ajutat la munca câmpului, la construcția unei case noi pentru fratele Dumitru ...

Adio Bucureștiul meu din studenție

M-am gândit: ce bine mi-a mers prin toți anii de studii, cât și în anul în care am servit la minister. Peste tot am întâlnit oameni buni, prevenitori și atenți la cuvântul bucovinean. Mi-au oferit bursa statului și diploma de inginer silvic, mi-au deschis calea să ocup un post de răspundere în serviciul de cultura pădurilor pe întreaga țară.

Că am refuzat să fiu șef de ocol la Abrud, aceasta s-a compensat acum, cu cererea adresată Fondului bisericesc, unde m-au admis în același an (1923).

Dacă rămâneam cu studiile mele la Viena, acolo se pregătesc inginerii silvici mai mult pentru cultura rășinoaselor. Pădurile austriece sunt păduri aproape lip-

site de foioase. Acolo nu puteam să fiu burșierul statului, ori cât de bună medie aș fi obținut la examene. Acolo intram în tratamentul străinilor: "Auslander, gut für den Orient?"

Rămâne să mulțumim tot timpul în gând venerabilor noștri profesori pentru tot concursul oferit studenților bucovineni în cultura pădurilor.

Despre Fondul Bisericesc, perioada până la 1914

Fondul Bisericesc al Bucovinei a fost înființat de împăratul Iosif al II-lea prin comasarea pădurilor mănăstirești. Se întindea pe o suprafață de sute de mii de hectare, cu exploatări de masă lemnoasă din 31 ocoale silvice, cu exploatări miniere, căi ferate forestiere, drumuri forestiere, băi de acid carbonic la Vatra Dornei etc.

Până la primul război mondial, personalul de conducere - germani, cehi și români - erau ingineri silvici absolvenți ai Școalei Superioare de Silvicultură din Viena și absolvenți ai Școalei Medii de Forestieri din Mariabrunn, trimiși de Ministerul Agriculturii din Viena. Bugetul acestei instituții se aproba de însuși împăratul Francisc Iosif I de Habsburg.

Conducerea acestui Fond era încredințată unui administrator general, numit de minister, fiind ajutat de directori pe servicii: direcția personalului, direcția drumurilor, direcția amenajărilor, direcția controlului, direcția juridică, direcția contabilității, direcția arhitecturii, direcția administrativă.

Tinerii ingineri silvici și stagiul lor de practică

Tinerii ingineri silvici - absolvenți ai unei școli superioare de silvicultură - Viena, București, Bratislava, Semnitz - odată ce erau admiși în serviciul Fondului Bisericesc, erau obligați să treacă mai întâi prin stagiul de practică din secția de amenajarea pădurilor, condusă de consilierul silvic Frantz Czech.

Aici se învăța procedeul practic, aplicat pe teren la alcătuirea amenajamentului unei păduri. Durata acestei practici era la început de șase ani, reducându-se apoi la trei ani. Vara se lucra pe teren la culegerea datelor, iarna la birou, la utilizarea datelor culese.

După aceste cunoștințe se trecea la alcătuirea părților amenajamentului nou: registrul comemorativ al pădurilor ocolului silvic, descrierea parcelară - sol și arborete, clasele de vârstă a arboretelor, determinarea volumelor existente, volumul de creștere anuală pe parcele și pe întreg ocolul silvic, posibilitatea ocolului pe volum, suprafață la an și hectar, cartarea ocolului silvic - harta arboretelor în culori, după clasele de vârstă, harta economică a tăierilor, harta cadastrală a ocolului, harta cantoanelor silvice de pază.

După stagiul de practică la amenajarea pădurilor, se trecea la stagiul de asistență a șefului de ocol.

Stagiul de asistență pe lângă șeful ocolului silvic

După îndeplinirea stagiului de amenajare, urmează stagiul de asistență. La început, acest stagiu era de șase ani, apoi s-a redus la 3 ani. Era perioada de aplicare a dispozițiilor din amenajament pe teren, care se aplică pe teren timp de 10-12 ani. Când produsele accidentale - arborii doborâți de vânt, de zăpadă, atacați și uscați în picioare - se majorează, volumul acestora

se scade din posibilitatea anuală a ocolului silvic.

Abia după realizarea acestor două stagii tânărul inginer avea dreptul să ocupe la Fondul Bisericesc un post de conducere a unui ocol silvic. Șeful de ocol (Forstverwalter) trebuie să cunoască bine stațiunea forestieră unde lucrează, cât și speciile forestiere spontane, să păstreze echilibrul stațional natural și să majoreze potențialul de producție al ocolului silvic unde lucrează.

Atribuțiile secției de amenajare a pădurilor la Fondul Bisericesc

Dispozițiile unui amenajament sunt valabile pentru o perioadă de 10-12 ani. În acest timp, pădurea, prin creșterile ei, își modifică aspectul, astfel că se cer alte dispoziții, alte măsurători, alte calcule, alte descrieri de arborete, alte determinări de creștere, altă posibilitate a pădurii pentru alt deceniu, deci un nou amenajament.

Comisiunea de amenajare constată la timp pe teren care sunt cerințele pădurii, și care urmează să fie realizate în deceniul următor. Din zece în zece ani, amenajamentul ocolului silvic se schimbă, rămânând în permanență pe teren parcelele de pădure cu liniile parcelare și cu liniile somiere, cu bornele lor, drumurile împietruite, ciclul de producție, apoi harta cadastrală, cu săgețile în roșu, care arată direcția vânturilor periculoase și potecile de pază.

Comisia de amenajare, la întocmirea noilor dispoziții, are în vedere cultura noilor arborete, echilibrul stațional natural și majorarea potențialului de producție a stațiunii prin cultura speciilor forestiere spontane. Aceasta lămurește pe deplin cele două stagii de practică care li se cereau tinerilor ingineri silvici la ocuparea postului de șef de ocol. Secția de amenajare ține școală cu

tinerii ingineri, atât vara pe teren, cât și iarna la prelucrarea datelor, în birou.

Primire în serviciul fondului bisericesc ca “elev silvic zilier”, începând cu 1 noiembrie 1923

În octombrie 1923 sunt înștiințat, prin adresă oficială, de admiterea mea ca “elev silvic” între cadrele funcționarilor din Administrația Fondului Bisericesc, începând cu data de 1 noiembrie 1923.

Nu știam de Secția de Amenajare, nici de conducătorul ei și nici de serviciul pe care îl voi îndeplini. Astfel, îmi fac prezența la Direcția Personalului, de unde sunt trimis la Secția de Amenajare; aici bătrânul Franz Czech mă trimite la dr. Scharbert, care mă introduce în serviciu: o sală cu mese lungi, la mese, tineri cu aparate, măsoară pe hărțile forestiere suprafețe poligonale de subparcele, de la câteva ocoale silvice. Văd că nu se mișcă nici unul. Toți stau cu capetele pe planșete, citesc datele de pe planimetre și le trec pe coli de hârtie albă. Tăcere de cimitir: muncă serioasă până sună pauza.

Pentru instructaj, sunt dat pe mâna unui tehnician mai în vârstă, care începe imediat: acesta ridică planimetrul cu care lucrează, arată brațele instrumentului, modul de fixare, cilindrul numerotat și modul cum se lucrează și cum se citește cifrele, necesare la calcularea suprafețelor.

În pauză, mă întâlnesc cu colegii mei de la București, Dan, Țibu, Bucevschi, Cîrlea, Orheianu, Hulubaș, iar de la Viena Heinrich Pichelmayer, Kernasenko și printre ei, o pleiadă de tehnicieni. Dau mâna cu toții, mă întrebă cum de am ajuns la Fondul Bisericesc, că eram tare și “bine văzut” la Minister. Le povestesc istoria mea și văzând că sunt supărat, colegii mei m-au

încurajat: “de-ai fi sănătos, că muncă se găsește oricând pentru un inginer silvic”.

Primirea ca “elev silvic”, se justifică prin consiliul care s-a ținut la Direcția Personalului, referitor la salarizarea tinerilor ingineri stagiați din “Școala consiliului Franz Czech”, conducătorul Direcției Amenajărilor.

Salarizarea noastră nu era prevăzută în Bugetul Fondului bisericesc și de aici primirea în serviciu ca “elevi silvici zilieri”.

Stagiul de practică la școala Frantz Czech

Subsemnatul, am executat stagiul în “Școala Czech” numai 10 luni: șase luni la birou am măsurat cu planimetrul suprafețele ocupate de arboretele din clasa I și II de vârste (1-20 și 21-40 ani), iar alte patru luni am măsurat pe teren cu busola topografică arboretele din ocolul silvic Cârli-baba, din aceleași clase de vârste.

Îndrumările necesare le-am primit de la colegul meu, Dan Ilie, șeful echipei pe teren. Acesta, ca șef, a trecut apoi la descrierea arboretelor din parcelele echipei sale sub îndrumarea și controlul consilierului Fr. Czech. La descriere, se notau caracteristica solului și ale arboretului, specia, amestecul, consistența, vârstă, starea de vegetație etc.

Ocupația mea cu busola pe teren a durat din luna mai până în august 1924. Tot atunci primesc ordinul de repartizare la școala de forestieri din Rădăuți, în calitate de profesor. Șeful echipei, inginerul Dan Ilie, a regretat această schimbare, sosită pe neașteptate, dar ordinul de sus se execută, nu se discută.

Prezentare la școala de forestieri din Rădăuți

La 1 septembrie 1924 m-am prezentat la serviciu la direcția acestei școli, care aparține Fondului Bisericesc din Bucovina. Școlarizarea durează timp de doi ani, Fondul bisericesc întreținând în regie proprie această școală și formând aici personalul de care are nevoie.

Elevii acestei școli au ca pregătire 3-4 clase gimnaziale și 2-3 ani de serviciu la ocoalele silvice ale Fondului Bisericesc. Absolvenții școlii sunt candidații unui post de șef de canton silvic - Revierförster, zis “ferster”, adică forestier - cum ar fi astăzi postul ocupat de un tehnician silvic.

*
* *

Directorul școlii, inginerul silvic Valerian Guminsky, e un tânăr absolvent al Școlii Superioare Silvice din Viena, promoția 1920. Ca ajutor, directorul avea un inginer silvic, profesor, și un forestier bătrân, secretar. Primul îl ajuta pe director la predarea obiectelor de specialitate, iar al doilea ținea situația actelor de cancelarie, vânătoria, ținta forestierului de pază și protecție cu carnetul de serviciu și divizarea acestuia cu ocupația severă a zilelor de muncă ș.a.

Cu directorul școlii, un om foarte amabil și prietenos, cu un simț colegial deosebit de intim, am făcut împreună stagiul lucrărilor practice în 1919, la Ocolul silvic Gura Humorului. Era căsătorit cu o vieneză, frumoasă și foarte gospodină.

Directorul mi-a arătat clasa pentru învățământ, cancelaria școlii, mi-a prezentat secretarul, mi-a arătat pepiniera forestieră, cu tarlalele și răzoarele frumos îngrijite și cu movila de compost. Mi-a arătat și cărțile după care se ghidează învățământul de la clasă: “Manualul pădurarului “ (I. Krutter Leitfaden für Lernkurs) și cele patru volume Eckert-Lorenz, cărți de pre-

dare a învățământului la liceul silvic din Maria-Brunn.

M-a condus apoi la camera mea, mobilată sumar, apoi mi-a dat un concediu de strămutare, de 14 zile. Pe data de 15 septembrie 1924 urma să fiu prezent la serviciu, la examenul de admitere a unei noi serii de elevi, recomandați de ocoalele silvice. Am stat la masă fiind oaspetele familiei și la plecare mi-am luat rămas bun, cu cuvinte prietenești.

Scurt istoric al învățământului silvic din Bucovina

1. Școala de pădurari din Frătăuți - perioada 1883-1891, 160 absolvenți. În anul 1883 Iulius Krutter, trimis de ministerul din Viena ca șef de ocol în comuna Frătăuți, înființează o școală de pădurari. Școlarizarea durează, anual, câte opt luni. Ca material didactic, I. Krutter editează un manual, "Leitfaden für Lernkurs der Waldheger".

Absolvenții acestei școli erau ajutoare ale forestierului șef de canton la diverse lucrări tehnice, de exemplu ca șefi de echipe la muncile forestiere - în exploatare, pepiniere, împăduriri, pază etc. Școala a funcționat timp de opt ani, cu rezultate bune. Candidații erau aleși dintre muncitorii de la pădure, cunosători ai limbii germane și cu vârsta cuprinsă între 25-35 ani, recomandați de șefii de echipe la muncile forestier.

2. Școala medie forestieră din Ocolul silvic Codrul Cozminului, perioada 1892-1914, 450 absolvenți. După opt ani de activitate, inginerul Iulius Krutter este avansat la gradul de administrator general al Fondului Bisericesc din Cernăuți. La strămutare, ridică întreg inventarul școlii din Frătăuți și înființează

Școala Medie Forestieră din ocolul silvic Codrul Cozminului, care a dat, în 22 de ani de activitate, un efectiv de 450 de absolvenți. La această școală medie silvică se admiteau candidații cu o pregătire de bază de patru clase de gimnaziu și un stagiul de trei ani la ocolul silvic, având vârsta între 25-30 ani.

În școala medie din Codrul Cozminului - Franzthal - se admiteau anual câte 25 candidați. Șeful ocolului era și director al acestei școli, ajutat de doi ingineri silvici, profesori pentru predarea materiilor de specialitate forestieră. În cancelarie funcționa un tehnician mai înaintat în vârstă, care predă ore de scriptologie pentru serviciul silvic. Ca material didactic serveau cele patru volume de Eckert-Lorenz - Forstwirtschaft. În 1915, școala medie silvică a ars.

3. Școala de Brigadieri silvici și pădurari din Rădăuți, perioada 1919-1954, 1400 absolvenți. Această școală silvică a avut trei perioade de învățământ: cea a forestierilor (1919-1930), cu 350 forestieri absolvenți, perioada brigadierilor silvici (1931-1954), cu 650 brigadieri silvici și perioada pădurarilor (1931-1951), cu 400 pădurari.

Învățământul silvic din Bucovina datează din anul 1883, cu cei 160 absolvenți ai școlii din Frătăuți, așa-zisii pădurari ai lui Krutter, cărora le urmează apoi forestierii din Codrul Cozminului, în număr de 450 și cei din Rădăuți - 350 absolvenți. Acestor organe silvice li se mai adaugă brigadierii silvici - 650 și pădurarii - 400 - de la Școala Silvică din Rădăuți.

Școala Superioară Silvică din București se mută la Câmpulung Moldovenesc în anul 1949 și dăinuie până în anul 1953, când se transferă la Brașov. În localurile acesteia ia ființă Centrul Școlar Silvic, cu școli de tehnicieni silvici, maiștri, brigadieri, pădurari și mecanici-mașiniști silvici.